



# Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző: ~

Cím: *A főváros szénellátása*

Forrás: *Az Ujság*

*Bp.*

*1917. I. 11.*

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

osztály

Tárgy

*382. 2.*

Hely

Idő

*"1917"*

Személy

Helyszám

## A főváros szénellátása.

(A gázműveknél a helyzet változatlan. — Csak néhány napra van még szén a gázgyárakban. — A főváros a kormánytól várja a segítséget. — Bécsben a királyi gondoskodása enyhítette a szénhiányt.)

— Saját tudósítónktól. —

A belügyminisztériumban tegnap délután megtartott értekezlet behatóan foglalkozott mindazokkal a kérdésekkel, a melyek hivatva vannak a mostani szénhiányon enyhíteni, illetve a meglévő szállítási nehézségeket leküzdeni. Az ankétnak van egy pozitív eredménye: takarékosági szempontokból már a legközelebbi napokban megszigorítják a zárórát és ezen az úton is igyekeznek szénét megtakarítani. A kávéházak és vendéglők éjszaka 11 órakor lesznek kötelesek helyiségeiket bezárni, a színházak, kabarék és mozik csak 10 óráig lehetnek nyitva, viszont azok a szórakozóhelyek, — orfeumok, táncmulatók stb. — a melyek nem kimondott kulturális célú szolgálnak, további intézkedésig zárva maradnak. A kormányrendelet, a mely a napokban lát napvilágot, érintetlenül hagyja a kerekedők üzleteinek mostani hét órás, illetve nyolczadfél órás zárási idejét, de viszont gondoskodás történik arról, hogy a kávéházak és vendéglők a szigorított zárórával egyetemben redukálják is helyiségeik világítását. A takarékosági intézkedések érinteni fogják természetesen a magánháztartásokat is, de mindennél jobban fenyeget a gázgyárak vezetőségének nyilatkozata,

hogy már csak néhány napra van szén és ha hétfőre, de legkésőbb keddre a megígért szénmennyiség meg nem érkezik, a székesfővárosi gázművek kénytelenek megszüntetni az üzemet, illetve a gáz-méterek csak annyi gázt fognak termelni, a mely az üzem folytonossága szempontjából mulhatatlanul szükséges. A jövő hét derekán tehát, ha csak a legsürgősebben meg nem érkezik a kellő szénmennyiség, Budapest utcái sötétek maradnak és rengeteg vállalat és üzem, valamint a magánosok világítási és ipari gázfogyasztása szünetelni fog. Ülést tartott ma délben a szénellátás dolgában a Közéletmezesi Tanács is.

### A főváros tanácsa a szénhiányról.

A főváros tanácsa foglalkozott eddig a legbehatóbban a szénmizériával és a tegnapi pénzügyi bizottságban — mint már jelentettük — szóváltotték a Gázművek üzembeszüntetésének kérdéséről is. Ma kérdést intéztünk a tanács illetékes ügyosztályában a szénkérdés rendezésére vonatkozóan és a következő információt kaptuk:

— Mi egy év óta és a tél kezdete óta állandóan és naponta elsírtuk, hogy nincs elegendő szén, illetve a kellő mennyiséget szállítási nehézségek miatt nem tudja a főváros megkapni. Ezt tették szóvá a belügyminisztériumban tegnap megtartott szénértekezleten is, a hol ismét meggyőződhetünk arról, hogy a kormány igenis a legnagyobb jóindulattal van az ügy iránt, de ennek ellenére sem tudjuk megkapni azt a szénmennyiséget, a melyre oly nagy és sürgős szükség van. Mi nem vagyunk kormány, hogy intézkedni tudjunk a magunk hatáskörén túl, nem vagyunk vasut, hogy kellő vagonunk

legyen minden körülmények között biztosíthatassuk a szállítások rendes menetét, nem hozhatunk határozatokat, a melyek túlmennek a főváros tanácsának intézkedési körén, nem tudjuk a zárlatot megszüntetni, nem vagyunk hivatva a valutarendezésre, nem állíthatjuk vissza a külföldi viszonylatokat; ezek mind kormányzati teendők és mi a mit megtehetünk, megtettük: sürgettünk és kértünk megkönnyítőket eleget. Nem tagadhatjuk el, hogy a kormány mindent megtett, a mit megtehetett, de hát nem itt van a hiba. A szállítási mizériák és más szempontok okozzák a zavart. Mondhatjuk azt is, hogy ha jönne szén, mi előnyben vagyunk Béccsel szemben is, mert van fuvartelepünk, tehát gondoskodhatnánk a szén elfuvarozásáról, nekünk megvannak teherpályaudvaraink itt a város kellő közepében és ha az északi pályaudvar kissé távol esik is, dirigálhatnánk a szenet a nyugati pályaudvarra; szóval ha van szén, mi gondoskodhatnánk játszva az elfuvarozásról. De nincs szén és egyebet e pillanatban nem mondhatunk, mint bízunk a kormány bölcsességében és hisszük, hogy erélyes fellépéssel sikerül nekünk szállíthatni azt a szénmennyiséget, a melyre szükség van gyárnak és polgárnak egyaránt.

Értesülésünk szerint a pénzügyi bizottságban tegnap elfogadott indítvány, hogy a főváros közönsége a királyt kérje fel segítségre, nem fog megvalósulásra kerülni, mert ezt az ultima ratiót maga a bizottság sem fogadta egyhangu helyesléssel, másrészt pedig még mindig remény van arra, hogy később kellő mennyiségű szén érkezik Budapestre.

## A gázgyárak üzembeszűntetése.

A pénzügyi bizottságban tették szövé azt a meglepő hirt is, hogy *Budapesti székfőváros gázművei legkésőbb a jövő hét szerdáján beszüntetik az üzemét*, mert elegendő mennyiségű szén nincs és így a gázszolgáltatás szünetelni kénytelen. Erre nézve ma kérdést intéztünk a gázműveknél illetékes helyen és ott a kellő rezerváltsággal a következő felvilágosítást kaptuk:

— *Nekünk csak pár napra van szénünk.* A helyzet ugyanolyan, mint volt tegnap és ha a megígért szenet hétfőre vagy keddre nem kapjuk meg, — e napokra ígérték ugyanis — akkor csakugyan *kénytelenek vagyunk beszüntetni a gázszolgáltatást.* Ez annyit jelent, hogy *redukálni fogjuk a gázcsövek nyomását*, mert hiszen a gáztermelést nem lehet végleg megszüntetni. Ez egy volna azzal, hogy katasztrófa történik. Mert ha nincs gáztermelés, a csövek levegővel telnének meg, viszont pedig eltartana négy hétig is, míg a hálózatot ki tudnák javítani és ismét gázt lehetne termelni. Ugy áll a helyzet, a mint azt tegnap Feleki Béla elmondta. Neki joga volt nyilatkozni, mert a gázművek igazgatósági tagja, a pénzügyi bizottságban is helyet foglal és az ő információi helyesek voltak és sajnos, ez információkat ma semmi sem változtatta meg javunkra. Ígéretünk van arra, hogy kapunk szenet, de ha nem jön meg a szükséges szén, akkor megszüntetjük a gázszolgáltatást. Ez szól mindenre: világításra éppen úgy mint az ipari célokra. A gázműveknek naponta 125 vagon szénre van szükségük.

A gázszolgáltatás megszüntetésével még nagyobb kellenetlenségek várhatók, mert a gázgyárak által feldolgozott kőszénnek csaknem háromnegyedrésze kősz alakjában kerül eladásra a fogyasztókörzésnek. Ha megszünik a gázüzem, nem lesz kellő kősz, a melyet mostanában még inkább ledetett kapni, mint a kőszent.

## Monnyi szén van Budapesten?

A főváros tanácsa három nappal ezelőtt, február 8-án levelezőlapokat küldött el valamennyi budapesti szénnagykereskedőhöz, kiskereskedőhöz és mindazon vállalatoknak és üzemeknek, a melyek széneladással és forgalombahozattalal foglalkoznak. E levelezőlapok a szénmennyiség bejelentésére szolgáltak, hogy esetleges rekviráló rendelet megjelenése esetén, a szénmennyiséget lefoglalni

lehessen. A rekvirálás természetesen nem érintette volna a magánháztartásokat is.

Több helyen kérdést intéztünk a rekvirálás céljaira jelenleg meglévő szénkészlet nagysága iránt és azt a választ kaptuk, hogy *Budapesten ma 100—120 vagon szén áll a nagykereskedők és szénkiskereskedők rendelkezésére, tehát csak fél-napi készlet, mert rendes körülmények közt Budapest szérszül séglete napi kétszázötven vagon.* A készlet természetesen naponta változik, mert a szállítások folytonosságától függ, vajjon több vagy kevesebb szén érkezik Budapestre. Forrásunk megállapította, hogy a rekvirálás céljaira elegendő szén Budapesten nincs és legfeljebb csak azokat a készleteket lehetne lefoglalni, a melyek utban vannak és amugy is megérkezésük napján forgalomba kerülnek.